

عنوان مقاله:

تلمیح، ویژگی سبکی و هنر شاعری خاقانی

محل انتشار:

نهمین همایش ملی متن پژوهی ادبی (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسندگان:

حسن امیری مهر - دانشجوی دکترای زبان و ادبیات فارسی دانشگاه زنجان، دبیر زبان و ادبیات فارسی.

اصغر عیسی پور کهلبونی - کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه محقق اردبیلی، دبیر زبان و ادبیات فارسی

کامبیز آقابراری مازوکه پشته - کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد واحد رشت، دبیر زبان و ادبیات فارسی

خلاصه مقاله:

تلمیح یکی از نموده‌های هنجارگریزی معنایی است که در محور همنشینی و مجاورت بر اساس ترکیب شکل می‌گیرد؛ یعنی شاعر با قرار دادن دو یا چند واژه، در محور افقی (همنشینی) در یک مصراع یا یک بیت، تلمیح می‌سازد که یکی از گونه‌های بارز ایجاز و کوتاه سخنی هم به حساب می‌آید. شاعر به جای اینکه داستان یا حادثه‌ای را بازگو کند به دو یا سه واژه بسنده میکند و کل ماجرا را به ذهن خواننده می‌آورد. هر شاعر از به کار بردن تلمیح در شعر خود، اهدافی دارد؛ مانند تأثیر بیشتر سخن بر خواننده، آشنا کردن مخاطب با عناصر تلمیحی و ... اما در دیوان خاقانی کارکردی دیگرگونه دارد. فرض بر این است که خاقانی در دیوان خود عموماً برای بزرگداشت ممدوح خود و رسیدن به مراد خویش از تلمیح بهره می‌گیرد. در این پژوهش ما در پی اثبات این فرضیه و آشکار نمودن کارکردهای بالغی و هنری تلمیح هستیم. پرسش اصلی این پژوهش این است که آیا کاربرد تلمیح در دیوان خاقانی به اندازه‌ای است که بتوان آنها را جزو ویژگی سبکی شاعر به حساب آورد؟ در مرحله بعدی این سوال مطرح میشود که خواست شاعر از به کار بردن عناصر تلمیحی چیست؟

کلمات کلیدی:

خاقانی، تلمیح، آشنایی زدایی، هنجارشکنی، اغراق.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1245536>

